

Verslag Provinciale regietafel Noord-Brabant flexibilisering asielketen

Vastgesteld: maandag 11 december 2023

Woensdag 20 september 2023 van 16.00 uur tot 17.30 uur

Leden PRT

Kabinet CdK:

- Ina Adema, CdK (voorzitter)
- [REDACTED] kabinetschef CdK (voorzitter HPRT, verhinderd)
- [REDACTED] secretaris PRT

Provincie Noord-Brabant:

- Gedeputeerde Dirken, portefeuille Ruimte, Wonen, Stikstof en Veiligheid
- Gedeputeerde Oudenhoven, portefeuille IBT

Burgemeesters:

- Hans Janssen, district Hart van Brabant
- Mark Buijs, district Baronie
- Han van Midden, district Markiezzaten
- Jeroen Dijsselbloem, namens regio Brabant Zuid-Oost (verhinderd, [REDACTED])

/adviseur Dijsselbloem op het asieldorfier sluit aan)

- Kees van Rooij, regio Brabant Noord, voorzitter RRT
- Han Looijen, regio Brabant Noord (verhinderd)

Wethouders:

- Caroline van Brakel, Zuid-Oost, gemeente Veldhoven
- Rik Compagne, Brabant-Noord, gemeente Meierijstad (sluit digitaal aan)
- Arjen van Drunen, Baronie, gemeente Breda
- Yusuf Celik, Hart van Brabant, gemeente Tilburg
- Joey van Aken, district Markiezzaten, gemeente Bergen op Zoom

Rijksoverheid:

- [REDACTED] COA-bestuur (verhinderd)
- [REDACTED] (COA)
- [REDACTED] Ministerie van J&V /DGM
- [REDACTED] Ministerie van J&V/ Regio accounthouder Zuid-Nederland

Tweede ring: HPRT en adviseursteam (mogelijkheid om digitaal aan te sluiten)

Roland van Kessel (regietafel overlast/ bgm Cranendonck) is verhinderd.

1) Opening en mededelingen door CdK

De CdK introduceert Wilma Dirken (vanuit haar portefeuille Wonen, ruimte en veiligheid) en Marc Oudenhoven (Interbestuurlijk Toezicht). Beide gedeputeerden nemen voortaan deel aan dit overleg.

Algemeen beeld provincie Noord-Brabant

Hoewel er nog geen spreidingswet is handelen de (samenwerkende) gemeenten wel in de geest van deze wet. In de PRT van 1 juni 2023 is afgesproken om de frequentie van de PRT te verminderen naar een keer per kwartaal. Dit omdat er commitment op de plannen is en om de gemeenten de ruimte te geven om de plannen daadwerkelijk uit te voeren en bestuurlijke drukte te voorkomen. De meeste Brabantse gemeenten doen er echt alles aan om zoveel mogelijk vluchtelingen op te vangen en statushouders te huisvesten. Complimenten van de CdK aan de voorzitters van de regio's met het verzoek deze over te brengen aan hun collega-burgemeesters. Tegelijkertijd zien we ook dat de gemeenten tegen hun grenzen aanlopen. Het aantal opgelegde taken neemt toe (meer Oekraïners en statushouders opvangen etc.) en de ambtelijke capaciteit is schaars. Er zijn in de provincie heel veel locaties in voorbereiding, maar het daadwerkelijk realiseren van opvanglocaties voor een langere periode verloopt veel minder voorspoedig dan beschreven in de regioplannen. Hoewel de instroom van asielzoekers de afgelopen zomer achterbleef ten opzichte van de prognoses, wordt de prognose voorsnog niet aangepast en gaan de (indicatieve) aantallen asielzoekers die moeten worden opgevangen per 1 januari 2024 hoogstwaarschijnlijk omhoog. In combinatie met het sluiten van crisishulp- en noodlocaties, zullen gemeenten wederom een extra inspanning moeten leveren om deze plekken te realiseren.

2) Verslag vergadering PRT van 10 juli 2023 vaststellen

Het conceptverslag wordt vastgesteld.

3) Landelijke ontwikkelingen

Vertegenwoordigers van J&V en het COA lichten de landelijke ontwikkelingen toe. De instroomcijfers lopen weer gestaag op. Omdat er te weinig statushouders gehuisvest worden (voorraad van ongeveer 15000) zal de druk op de asielopvang toenemen. Komend half jaar wordt het heel spannend of er voor alle asielzoekers een bed beschikbaar is. De vertegenwoordiger van J&V kondigt aan dat de staatssecretaris met een dringende oproep zal komen voor het realiseren van meer opvangplekken. Bij voorkeur plekken voor een langere periode.

Spreidingswet

De Tweede Kamer gaat de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen ('Spreidingswet') tóch behandelen en wel op korte termijn. Of er een meerderheid voor deze wet

is (zwaarbevochten compromis) en of deze ongeschonden het gaat halen is aan de Tweede Kamer. Onder andere het CDA heeft al aangekondigd dat het wijzigingen wil aanbrengen.

Derdelanders

Het Kabinet wil de opvang voor derdelanders (niet-Oekraïense vluchtelingen, die in Oekraïne woonden toen de oorlog uitbrak) beëindigen. Per 4 september zouden zij hier geen recht meer op hebben. Een aantal derdelanders heeft hiertegen beroep aangetekend met verschillende rechtelijke uitspraken tot gevolg.

Naar aanleiding van een spoeduitspraak van de Raad van State op 1 september 2023 heeft staatssecretaris Van der Burg op 2 september besloten dat derdelanders in Nederland mogen blijven tot dat de Raad van State in november een definitief oordeel over de kwestie heeft geveld.

Opvang Oekraïners

De staatssecretaris van J&V heeft de burgemeesters en de voorzitters van de veiligheidsregio's op 4 september per brief gemeld dat de instroom van Oekraïense ontheemden toeneemt. Op grond van nieuwe prognoses is de burgemeesters gevraagd toe te werken naar 97.000 opvangplekken op 1 februari 2024. De huidige opgave ligt op 90.000. De (extra) opgave is – op basis van eerder vastgestelde verdeelsleutel – verdeeld over de veiligheidsregio's.

Op vrijdag 8 september was er een ingelaste vergadering van het VB over (crisis)noodopvang voor Oekraïense vluchtelingen. De Staatssecretaris heeft opgeroepen op korte termijn door te groeien van de huidige 81.000 plekken naar de gevraagde 97.000 plekken. De regio's die nog niet de afgesproken aantallen hebben gerealiseerd worden met extra nadruk aangesproken.

Bestuurlijk afsprakenkader Opvang Oekraïners

Ter voorbereiding van de invoering van de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne (streefdatum 1 januari 2024) is gewerkt aan een nieuw bestuurlijk afsprakenkader. Op grond hiervan moeten de colleges van B&W samenwerkingsafspraken maken over de uitvoering van de operationele taken, die op dit moment door de veiligheidsregio's worden uitgevoerd. Het afsprakenkader ligt voor in de LRT van komende vrijdag 22 september. Onderstaand een overzicht van de belangrijkste wijzigingen:

Opvang Oekraïners	Huidige situatie	Nieuwe situatie
1. Wettelijke basis	Staatsnoodrecht	Tijdelijke wet ontheemden Oekraïne
2. Verantwoordelijkheid	Burgemeester	College van B&W
3. Bestuurlijke afstemming landelijk niveau (<i>omvang opvangopgave, landelijke</i>)	Veiligheidsberaad (VB)	LRT

<i>verdeling en randvoorwaarden)</i>		
4. Bestuurlijke afstemming regionaal niveau (<i>verdeling opvangplekken en realisatie binnen de provinciegrenzen</i>)	Bestuurlijke overleggen op schaal veiligheidsregio's	PRT
5. Uitvoering en coördinatie	Veiligheidsregio's en gemeenten	gemeenten (gezamenlijk)
6. Financiering door Rijk aan	Gemeenten en veiligheidsregio's	gemeenten

Stand van zaken doorstroomlocaties

Het is nog onduidelijkheid/ zijn nog vragen over met name de bekostiging van doorstroomlocaties. Hierover vindt nog overleg plaats met het ministerie van J&V.

4) Stand van zaken uitvoering regioplannen

Het Brabantse dashboard met daarin cijfers over de stand van zaken opvang vluchtelingen is nagenoeg gereed. De onduidelijkheid over de situatie van derdelanders (wel of geen vertrek) heeft bij gemeenten tot veel onbegrip geleid. Hoewel er begrip is voor de spoed-verzoeken van de staatssecretaris om meer Oekraïners en vluchtelingen op korte termijn op te vangen bestaat er bij de vertegenwoordigers van regionale regietafels een breed gevoelde frustratie. Het afgelopen jaar zijn door heel Brabant verspreid meerdere locaties aangeboden. Er wordt echter vertraging opgelopen door het niet tijdig reageren van de zijde van het COA. Het COA gaat in gesprek met betrokken gemeenten. Arjen van Drunen vertelt enthousiast over de school voor Oekraïense kinderen in Breda. De CdK geeft aan dat ze graag een keer op bezoek komt.

5) Knelpunten, samenhang en aanpak alle opgaven (governance PRT)

In het memo Provinciale Regie Tafel van 8 december 2022 staat de governance beschreven. Dat is voor ons leidend. Wanneer het afsprakenkader dat eind september voorligt bij de Landelijke Regie Tafel wordt vastgesteld dan zal de bestuurlijke afstemming (overlegtafel) op regionaal niveau van de opvang van Oekraïners toegevoegd worden aan de taken van de PRT (*verdeling opvangplekken en realisatie binnen de provinciegrenzen*). Formeel per 1 januari 2024.

Huisvesting vergunninghouders

De meeste gemeenten lopen flinke achterstanden op bij het huisvesten van statushouders. Dit komt onder meer omdat veel gemeenten te maken hebben met een tekort aan 'koppelingen': statushouders die aan de gemeente zijn toegewezen. Dit betekent dat een deel van de achterstanden niet verwijtbaar zijn. In het bestuurlijk toezicht zal hiermee rekening gehouden moeten worden. Het ministerie van BZK is in overleg met de VNG, het IPO, COA over de hoogte van de nieuwe taakstellingen en de communicatie hierover. De nieuwe taakstellingen en taakstellingen voorjaar 2024 worden waarschijnlijk begin oktober gepubliceerd.

6) Rondvraag

Openbaarmaking PRT verslagen

De aanwezige leden van de PRT gaan akkoord om vanaf heden de verslagen van de PRT openbaar te gaan maken. Aan de niet-aanwezige leden wordt nog om een reactie gevraagd. Namen van ambtenaren worden weggelakt.

Eerstvolgende overleg: Maandag 11 december 2023 van 16.00 uur tot 17.30 uur

